

Minnesanteckningar från möte i arbetsgrupp Dewey

8 april 2024

Närvarande: Harriet Aagaard, Linnea Andrée, Marie Hoen, Elna Isaksson, Maria Jörgensen, Helena Lindblom, Markus Nolgren, Olof Osterman och Henrik Wallheim.

Adjungerad: Linda Jerrewing Strömberg (punkt 2)

1) Minnesanteckningar från föregående möte

Minnesanteckningarna gicks igenom och godkändes.

2) Libris sök

Harriet visade bilder från en presentation om arbetet med att ersätta Libris webbsök som produktägare Tuija Drake tidigare visat. En första betaversion är tänkt att publiceras 29 maj. Den ska ha grundläggande funktionalitet som kommer att byggas på i flera nya versioner av betan.

Linda Jerrewing Strömberg ingår i en intern referensgrupp för Libris sök, det arbetsnamn den nya tjänsten har. Hon deltog i mötet för att ta del av arbetsgruppens synpunkter.

Alla i arbetsgruppen använder Libris webbsök i sitt arbete.

- Katalogisatörer behöver
 - Bättre sökmöjligheter
 - Mer komprimerad och bättre översikt vid visning av träfflistor och poster
 - Trunkering
- Vid informationsarbete
 - Bestånd för Sveriges bibliotek
 - Bra sökmöjligheter – viktigt att inte tappa detta. All metadata i en post bör vara sökbart.
 - Sökning på klassifikation – även om för få använder detta idag
 - Visar Libris webbsök för studenter
 - Visar Libris webbsök för användare som behöver sökhjälp

Hur mycket frågor och vilken typ av frågor ett bibliotek får beror på bibliotekets bestånd, bibliotekets användare och vilket andra bibliotek som finns. Hög utbildningsnivå, som t.ex. på Lidingö, gör att många användare har behov av annat än vad som finns på folkbiblioteket

och att de klarar söka i Libris webbsök utan hjälp. De skulle ändå behöva bättre stöd än vad som finns idag för att göra bra ämnessökningar.

Helena påpekade att det visserligen är viktigt med ett bra mobilformat för Libris sök, men att det inte får bli på bekostnad av hur man söker effektivt i en dator. Omslag är viktigt igenkänning av böcker.

Henrik har lärt sig sökkoder i Libris webbsök och uppskattar möjligheten att kunna söka på nästan allt. För vanliga användare är det bra att kunna klicka på en klassifikation och komma vidare till andra poster. Ett bättre sätt för användare att söka på ämne är för ämnesord att visa ett ämnesträd med termer som t.ex. norska [Emnesøk med Humord](#). För DDK finns [Svenska WebDeweySearch](#) som är kopplad till Libris webbsök. Det är en bra tjänst, men skulle behöva ett modernt gränssnitt och vara integrerat i Libris sök

3) Dewey och de svenska biblioteken. Bok av Joacim Hansson

Boken [Dewey och de svenska biblioteken](#) är skriven av Joacim Hansson, professor i biblioteks- och informationsvetenskap vid Linnéuniversitetet. Den ger historik om DDK, beskriver kunskapssyner som påverkat DDK och annan klassifikation, samt historik om införandet på svenska bibliotek.

Arbetsgruppen tyckte det var lite svårt att se en tydlig målgrupp. Harriet menade att det var en bra bok för svenska studenter i biblioteks- och informationsvetenskap. Henrik saknade att boken inte förankrar resonemangen i egna analyser av hur systemet ser ut. Elna tyckte att delen om implementering på folkbibliotek saknade empiriska exempel. Samt efterfrågade omnämmande och analys av de anpassningar till klartext som gjorts i systemet, till exempel i uppställning och märkning av skönlitteratur. Markus skulle velat se tydligare resonemang om för- och nackdelar med bytet från SAB till DDK, och hur olika syn kring den frågan präglade diskussionerna även bland forskningsbiblioteken. Trots detta tyckte att arbetsgruppen av boken var underhållande.

4) DDK & AI = sant?

Lars Iselid från Umeå universitetsbibliotek höll 2024-03-27 ett föredrag om hur man kan utnyttja ChatGPT för att skapa katalogposter i Libris. Han behöver skapa en förhandspost när han beställer utländska böcker och har använt ChatGPT när det inte vara möjligt att importera en post. Han saknade Classify och har därför även bett ChatGPT föreslå deweykoder.

Harriet har testat att få deweykoder via ChatGPT efter att ha tittat på webinariet. ChatGPT föreslår deweykoder som både kan vara rätt OK och helt felaktiga koder. Dessutom läggs rubriktexter av oklart ursprung på svenska eller engelska beroende av på vilket språk man kontakter Chat GPT på. (Se bilaga 1 a och b)

Harriet tyckte att det var oroväckande att ChatGPT både kunde ge bra svar och att sedan "hallucinera" i andra svar. Det kräver god kunskap om deweyklassifikation för att kunna bedöma vad som är en lämplig kod. Även den modell Lars Iselid använder med att lägga in

en valfri deweykod i mallen så att det går fortare att lägga in rätt kod i Libris när han katalogiserar efter att ha fått boken, skulle kunna vara ett problem ifall flera börjar använda modellen. Om detta görs i förhandsposter för böcker som många bibliotek beställt skulle det kunna bli missförstånd om kvalitet på en inlagd kod.

AI-modeller blir allt bättre och vi bör fortsätta att hålla koll på vad som händer när det gäller AI och klassifikation.

Arbetsgruppen rapporterade om arbete med AI på de egna institutionerna. Det pågår många tester, men ännu inget som rör klassifikation eller klassifikation.

5) FOLIO bibliotekssystem

Henrik visade bibliotekssystemet FOLIO som Linköping universitetsbibliotek gick live med i juli 2023. LiU kör systemet på egna servrar. En idé med FOLIO är att katalogdata i flera olika format ska kunna användas parallellt. I dagsläget stöds endast MARC men EBSCO håller på uppdrag av Library of Congress på att utveckla stöd för BIBFRAME.

EBSCO och andra företag kan hosta systemet åt bibliotek. FOLIO har många API:er som är bra och gör det lätt att utveckla kringtjänster, vilket LiUB har gjort. FOLIO har ingen front-end. LiUB använder EBSCO Discovery Services som gränssnitt för slutanvändarna.

Henrik visade bl.a. sökning i katalogdelen – som alltså endast används av personal. För att söka på klassifikation krävs en sökkod. Henrik uppskattade att det gick att göra mycket själv i systemet som att t.ex. exportera poster och göra mängdändringar utan att behöva tekniskt stöd.

6) Nya Metadatabyrån – gruppering i DDK-praxis

Harriet har försökt gruppera ämnen i DDK-praxis i Metadatabyrån, men tyckte inte att det var helt enkelt. Tre försök har gjorts

- Litteratur och litteraturvetenskap (Litteratur, Barn- och ungdomslitteratur, Kåserier)
- Lexikon och parlörer (Parlörer, Tvåspråkiga lexikon)
- Utbildning, undervisning och läromedel (Utbildning och undervisning i ett visst ämne, Läromedel, Lathund läromedel)

Linnea föreslog att gruppera efter DDK:s huvudklasser. Harriet kommer att göra ett försök att gruppera, men som skiss och inte direkt i Metadatabyrån. Förslaget kommer att skickas ut per e-post.

7) Övrigt

Metadataskiftet och kvalitet

Markus var intresserad av hur metadatakvalitet skulle kunna påverkas av verksutbrytning.

Harriet trodde det var enklare att diskutera med exempel. Än så länge är det endast skönlitteratur på svenska som brutits ut. Få poster med skönlitteratur har deweykoder.

Henrik menade att det blir ett större problem med kvalitet på DDK när man börjar med facklitteratur och att vi borde titta på detta i god tid.

Markus undrade även vad som hänt med KB:s Metadataskifte. Harriet svarade att det nu ingår i löpande verksamhet och att inget pågår när det gäller stöd för katalogisering. KB-labbet har arbetat med att ta fram en svensk språkmodell, bildigenkänning och stöd till humanioraforskning. [Det finns en plan för att arbeta med stöd till katalogisering, men ökade resurser och nyanställning behövs. Förhoppningsvis börjar det hända något under året].

Harriet lyfte fram det arbete som gjorts på [det belgiska nationalbiblioteket](#) med OCR-läsning av titelsidor för att skapa poster samt kontroll av auktoriteter via VIAF och ISNI underlättat för katalogisatorer. De använder även AI-stöd för ämne och klassifikation.

Harriet Aagaard

Bilaga 1

a)

ChatGPT

ChatGPT

As an AI language model, I can suggest Dewey Decimal Classification (DDC) because I have been trained on a diverse range of texts and sources, including information about library science and classification systems. The Dewey Decimal Classification system is a widely used method for organizing library collections, and I can generate suggestions based on the principles and structure of this system. However, it's important to note that my suggestions are based on patterns and information learned during training and may not always perfectly align with the official DDC classifications.

You

But you also give captions?

ChatGPT

ChatGPT

Yes, I can generate captions for images as well. My ability to suggest Dewey Decimal Classification and provide captions for images stems from the training data I've been exposed to, which includes a wide variety of information on topics such as library science, classification systems, and image captioning. If you have an image you'd like me to provide a caption for or if you need assistance with Dewey Decimal Classification, feel free to share the image or provide the relevant information, and I'll do my best to assist you.

.....

ChatGPT

ChatGPT

Based on the content you provided, the suggested Dewey Decimal Classification for the book would likely be:

921 - Biography, Collective biography of persons

This classification is for individual biography, and since the book delves into the life story of Alfred Nobel and his family, it would fit under this category.

(En biografi över Alfred Nobel bör ha koden 660.092. 921 var tidigare biografi över filosofer. Idag är det ett alternativt nummer för biografier över filosofer och psykologer.)

b) Boken Ädelspindlingar

- **Information till ChatGPT:** Ädelspindlingar (Cortinarius undersläktet Phlegmacium) omfattar några av våra vackraste och samtidigt några av våra mest hotade mykorrhizasvampar knutna till restbiotoper i ädellövskogar och kalkbarrskogar.
- **ChatGPT**
- Baserat på beskrivningen av ämnet, skulle en lämplig Dewey Decimal Classification (DDC) kod för en bok om ädelspindlingar och deras ekologi kunna vara:
- 579.5 - Biologi av svampar
- 579.6 - Svampar som växer i specifika miljöer
- 581.6 - Mykologi (läran om svampar)
- 634.9 - Trädgårds- och parksvampar
- Dessa kategorier täcker ämnen som biologi och ekologi av svampar, inklusive deras specifika habitat och deras roll som mykorrhizasvampar.

Både bra och dåliga svar. I DDK är rubrikerna:

- 581.6 Diverse icke-taxonomiska växtgrupper
- 634.9 Skogsbruk
- 579.5 – Funghi
(korrekt klassning)
- 579.6 - Hattsvampar